

GAZETA LWOWSKA.

W Poniedziałek

N^{ro}. 14.

5. Lutego 1821.

Wiadomości krajowe.

Z Wiednia d. 22. Stycznia. — Gazeta Laybachska z d. 16. Stycznia zawiera następujące wiadomości: »Dnia 12. t. m. NN. Cesarstwo wraz z Jey Cesarzowicowską Mością Arcy-Kieźną Klementyną, Kieźną Salierno, poiechali rano między 9 i 12 godziną w uroczystym orszaku do Króla Jmci Oboiey Sycylii dla złożenia mu życzeń z powodu ukończonego 70 roku życia Jego. To samo uczynił N. Cesarz Alexander a potem wszyscy tutaj obecni Ministrowie i Posłowie zagraniczni iakoteż Władze wyższe cywilne i wojskowe miasta. Dnia tegoż, równie iak i 13. i 14. t. m. obiadowali Monarchowie w poufalem kole u Cesarza Jmci Austriackiego.

Z Wiednia d. 12. Stycznia. — Królewsko Angielski Poseł na tutejszym Dworze, Lord Stewart wyjechał tej nocy do Laybachu.

Dokończenie najwyższego Patentu przerwanego w Nrze przeszłym gazety naszej:

T y t u ł III.

Przepisy ogólne.

XIX. Prefektura nowego instytutu Monte trudnić się będzie zapisami procentów na tym instytucie bankowym Monte Lombardzko-Weneckim iakoteż wydawaniem w tej mierze obligacyi zapewniających. Obligacyie wspomniane zawierać powinny imie właściciela.

XX. Postępowanie oznaczone w §§. VI. VII. i XVI. przy wydawaniu nowych obligacyi nie będzie miało miejsca w owych przypadkach, w których z pierwotnego tytułu nabywania okaże się, że majątek czyli pierwotny kapitał od którego zapisane są procenta, jest własnością iakiey korporacyi lub osoby moralnej, doczesne zaś użytki należą do iakiey innej osoby.

W takim przypadku ilość zapadłego użytku doczesnego odłączona być powinna od pierwotnego kapitału, należne procenta osobno zapisane, i w tej mierze osobne obligacyie zapewniające wydane być mają.

XXI. Obligacyie zapewniające, wypływające z roszczeń zaległych wypłat administracyi byłego Królestwa Włoskiego, nie będą wydawane na mniejszą ilość procentu iak na Dzieścię ZR. w M. K., i w razie przeniesienia lub podziału, nie mogą być równie przerobione na ilość mniejszą, iak jest wspomniona. Co się dotyczy owych obligacyi zapewniających, wydawanych na nowo wierzycielom procentów, zapisanych już na byłem instytucie Włoskim Monte, pozostać ma przy minimum ustanowionem przez Rząd zgasty.

XXII. Wynagrodzenie owych wierzycieli, których przyznane roszczenia ilości oznaczoney §fem XXI. iako najmniejszey nie wynoszą, uskutecznione będzie wydaniem rewersu zapewniającego, brzmiącego na ilość kapitalną roszczeń przyznanych. Od oznaczoney ilości kapitalnej w tymże rewersie, należeć się będą równie pięcioprocentowe prowizyie od 1. Listopada 1820, atoli dopóty nie będą odpłacane, dopóki rewersa zapewniające (*certificati*) zamienione nie zostaną na formalne obligacyie prowizyjne (*cartelli di rendita*).

XXIII. Rewersa zapewniające (*certificati*) zamienione być mogą na obligacyie prowizyjne (*cartelli di rendita*) sposobem następującym:

1. Jedna lub więcej ilości zapewnionych, połączone być mogą z ilością zapisanej prowizyi, lub kilka zapewnionych kwot mniejszych zebranych może być razem tyle, ile potrzeba będzie do utworzenia oznaczoney w §. XXI. najmniejszey lub większey prowizyi.
2. To przekształcanie zapisów uskutecznione być może także przez narost procentów zapadłych do zapłacenia od kapitału objętego rewersami zapewniającymi i pozostałych na instytucie Monte, jeżeli tym sposobem narost ow wyniesie ilość potrzebną do zapisania najmniejszey prowizyi na instytucie Monte.
3. Nakoniec, każdemu właścicielowi rewersu zapewniającego, wolno jest, niedostarczając ilość do minimum prowizyi uzupełnić

w kassie instytutu Monte gotowizną podług stosunku po pięć prowizyi od sta kapitału.

XXIV. Przy wydawaniu nowych obligacyj na prowizyi na teraz i w przyszłości ułomki w prowizyach nie wynoszących trzecią część ZR. w M. K. nie będą rachowane. W tym celu pierwszy właściciel należności prowizyi otrzyma z kassy przy wypłacie raty półrocznej za wartość umorzonego ułamka podług stosunku po 5 od sta odpowiadające wynagrodzenie, atoli wolno będzie właścicielowi uzupełnić ten ułomek aż do ilości trzeciej części ZR. w M. K. przez złożenie w gotowiznie odpowiadające wartości po 5 od 100 do kassy instytutu Monte.

XXV. Kommissya likwidacyjna przy rozpoznawaniu i likwidacyi podanych roszczeń trzymać się będzie ściśle oznaczonych tu zasad, w iakowym zamiarze udzielone iey zostały do zachowania się odpowiednie instrukcyje. Wyroki tej Kommissyi są rozstrzygającami.

Tylko w przypadkach, gdy przy likwidacyi roszczenie podług swego tytułu prawa uznane będzie w ogólności za mogące być przyjętym, względem zaś okazanych dowodów własności onegoż roszczenia zachodzą wątpliwości i trudności, przedsięwzięta ma być dobrowolna ugoda, która gdyby nie przyszła do skutku, wolno jest stronom udać się drogą zwyczajną prawa przeciwko wyrokowi Kommissyi likwidacyjnej iak dalece ten dotyczy się ilości roszczenia.

XXVI. Wszystkie Władze polityczne i administracyjne Naszego Królestwa Lombardzko-Weneckiego zadosyć uczynią w zakresie swojej działalności każdemu wezwaniu Kommissyi likwidacyjnej, uczynionemu w sprawie swojego powołania.

Dań w Naszem stołecznem i rezydencyjnym mieście Wiedniu d. 27. Sierpnia r. 1820, panowania Naszego 29. roku.

Franciszek.

(L. S.)

Franciszek Hrabia Saurau,
nawwyższy Kanclerz.

Piótr Hrabia Goess.

Z nawwyższego wyraźnego rozkazu Jego
C. K. Mości:

Jan Baron Metzburg.

Wiadomości zagraniczne.

Hiszpania.

Z Madrytu od nieiakiego czasu zajęte są wszystkie Prowincye półwyspu wyborem Urzędników municypalnych. Słychać że wszyst-

kich stron, że przedmiot ten popierany jest w porządku i z gorliwością. W Madrycie tak mało uważają na różnicę stopni, iż pomiędzy nowo wybranymi, między którymi jest wielu szlachty, znajduje się także i szewc.

Wiadomości nadeszły z Lizbony donoszą o nowem zaprowadzeniu Kongressu narodowego; Obrzęd ten trwał aż do 1 godziny. Podczas tej uroczystości panowała w mieście największa radość.

Wielka Brytania i Irlandya.

Pewna gazeta ministerjalna zapewnia, iż nie będzie nic więcej przedsięwzięto przeciwko Królowey. Wyraża daley: »Rząd nie będzie się więcej do tego mieszał; ani trawić będzie czasu na popieranie Jey sprawy w Sądzie przeciwko sierotom zmarłego Jey brata. Rząd nie będzie sprzeciwiał się słusznemu przełożeniu względem mającej się oznaczyć pensyi rocznej dla rozwiedzioney Małżonki Króla; lecz więcej nie może spodziewać się sam radykalizm.« Wskutek wezwania podanego do Lorda Majora, opatrzonego licznymi podpisami, zwołać miał tenże na d. 11. z. m. radę gminną dla naradzania się nad adresem do Izby Niższej, w celu umieszczenia imienia Królowey w Liturgii.

Z Londynu d. 5. Stycznia. — P. Canning wyjeżdża w Niedzielę do Paryża. W liście pisanym do P. Bolton wyraża on pomiędzy innemi: Podawszy w Czerwcu o uwolnienie, Jego Królewska Mość miał okazać swoje żądanie, aby dłużey ieszcze pozostał przy swoim obowiązku, a w skutek, iż względem bilu kary i pokuty różnego był zdania ze swoiemi towarzyszami poiechał na stały ład. Ponieważ za powróttem iego nie skończyło się zupełnie postępowanie i że on zawsze był innego zdania od swoich towarzyszy względem środków i względem tego iedyńie środka, zatem dali mu do zrozumienia, iż przystoynie byłoby, gdyby wziął uwolnienie. W skutek téy ich rady prosił on powtórnie Króla, który raczył na przyjęcie téy próby zezwolić oraz okazać względem sprawiedliwego postępowania iego słuszne oświadczenie. Nie pewna jest ieszcze, czyli zostanie w kraju lub takowy opuści. W ostatnim przypadku poczynił on kroki, aby sprawy iego Konstytucyjonistów nie zostały zaniedbane.

Wyspa S. Heleny.

W Dzienniku Rzymskim (*Diario di Roma*) czytamy następujący list Kapelana Buonapartego z wyspy S. Heleny: Dnia 98

Lipca z. r. odplynęliśmy z Londynu, a d. 22. Sierpnia przybyliśmy tutaj. Dnia drugiego przedstawiono mnie Napoleonowi, przyjął mnie uprzejmie; leżał on w łóżku; zarosniętą miał brodę siwą, usta blade i obwisłe; twarz nabrzmiała jak zwyczajnie. »Mów WPań do mnie głośniej,« rzekł mi, »siestem nieco głuchy. Postrzegłszy moje zadziwienie,« rzekł z uśmiechem: »Znajduiesz mnie WPań odmieńonego!« — Nieco, rzekłem, uśmiechnął się znowu, i pytał mnie bardzo uprzejmie o różne wiadomości; o swoją matkę i rodzinę. We dwa dni później wprowadzono mnie znowu. Siedział na łóżku, zapytał mnie, czyli iesteśmy zdrowi, i czyli przywiozłem wszystkie aparaty do Mszy? Potwierdziłem z dodatkiem, iż ruchomy ołtarz jest zupełnie gotów. W Niedzielę miałem Msza dla Napoleona, a mój pomocnik dla innych w domu Marszałka. Następnie z pokoju iednego Napoleona zrobiono kaplicę; przybraną ją należycię, iakby się w tęg pustyni spodziewać można było; Nabożeństwo bywa z wszelką pobożnością i do zbudowania. Na wyspie jest wiele Katolików, a ia dla wszystkich bez różnicy ofiarowałem Gubernatorowi moje usługi.«

Francya.

Dalszy ciąg posiedzenia Izby Deputowanych z d. 8. Stycznia względem zezwolenia na tymczasowe podatki:

Po przymowieniu się P. Lalot zażądał głosu Minister sprawiedliwości, i wstąpił na mównicę. Minister wezwał Jenerała Donnadien, aby udzielił mu tej części mowy pisanej zawierającej text, który stał się powodem do powszechnego poruszenia w Izbie.

Minister sprawiedliwości: Proszę o przebaczenie Izby; atoli gdy z zupełnem bezwarunkowo na słuch mój, prosiłem przeto mowcy, o pozwolenie mi ułożonych przez niego z namysłem i tu wymowionych wyrazów. Są one następującego brzmienia: »Mości Panowie twierdzą, iż możecie bez niebezpieczeństwa umiarkować swą gorliwość w dostarczeniu Ministrom pieniędzy, nie potrzebują oni w nich, gdy są w stanie wyliczyć na stole 10000 franków każdemu z WPańów, któryby chciał sławę i niepodległość swoją zaprzedać.«.... (Nowe i mocne panie poruszenie w Izbie.... Jenerał Donnadien, stojący na mównicy obok Ministra sprawiedliwości, chciał mówić.)

Minister sprawiedliwości (rzekł do Jenerała) ia iestem na mównicy; mnie pozwolono

głosu, a nie WPańu.... (Jenerał się oddalił) Mości Panowie słyszeliście przywiedziony text! Jaśnawy jest nad słońce, że mowca przez te wyrazy twierdzić chciał o Ministrach, iż oni chcą pieniądze zakupić głosy Członków tej Izby. Wyrazy owe nie mogą mieć innego znaczenia. Ministrowie gotowi są każdemu z W. Pańów któryby chciał zaprzedać swoją sławę i swoją niepodległość, ofiarować 10000 frank.; nie można mówić wyraźniej; ztąd Ministrowie wystawieni są Wam Moście Panowie, iako zdolni do zakupowania głosów Członków Izby a stosownie do tego obwinieni są według ich zamiaru i charakteru o przekupstwo Członków Izby. Nie zapuszczam się daley nad wyrazami mowcy, nie oskarża on ich, że przekupstwo rzeczywiście uskutecznił; lecz mówi, iż iestto w ich charakterze i w ich woli uskutecznić one względem nappierwszego Członka Izby, któryby zaprzedać chciał sławę i swoją niepodległość. Mości Panowie! Nie może bydź większa hańba. Mowca dopełnił swej powinności, iezeli ma w rękach dowody swojego twierdzenia, atoli iest powinnością iego złożyć ie zaraz lub w przeciagu czasu, którego mu dozwoli Izba, ia sam wzywam go do tego uroczyście. Czynnosc, którą Ministrom zarzuca, iest występkiem, który przewidziało prawo, wyznaczony iest za ten kara cielesna i hańbiąca. Oświadczył on, iż wie, że występek ten popełniono; musi więc tego dowiedzieć, w przeciwnym razie popełnił on występek oszczerstwa i potwarzy, występek, który karzą wszystkie nowe i dawne ustawy, nawet te, do których nłożenia sami się przyczyniliście, a że występek ten może-bydź tylko śledzony i karany prawem, i że go WPańowie podług Waszego zakresu działalności, nie icście w stanie ukarać; przeto sprzeciwiam się z tego względu by mowca wezwany był do porządku; z resztą takie zadosyć uczynienie nie byłoby dostatecznem i godnem Ministrów. Zostali oni w oczach Waszych shańbieni; macie oczewiecie dowod potwarzy przed sobą i takim sposobem zachwałę to shańbienie zostało naylepiey zmyte.

Jenerał Donnadien żąda głosu. Tak Mości Panowie, wiadomo iest, że szanowny Członek tej Izby ofiarowanemi sobie 10000 frank. na wynagrodzenie za miejsce, na które go zaufanie większości powołało, został shańbiony; znany iest ten Członek; nie iest to tajemnicą.... (Mocne poruszenie panuie w Izbie.... Wiele głosów z lewey strony: Wymień WPań tego Członka! Wymień go WPań!...) Tak, ofiarowano te snmmę szanownemu Członkowi, który ia odrzucił ze wzgardą.... (Krzyk:

Wymień WPan tego, wymień WPan! odezwano się na nowo z lewej strony.) Niechęć nie czynić, ani mówić, coby nie przystało; wymienię go; lecz żądam, aby Izba mi to zaleciła... (Głosy z lewej strony: Dalej! dalej!) Niechayby rozstrzygała Izba; znana jest moja otwartość, nigdy mi kłamstwa zarzucić nie mogą; skończyłem zaszczytnie mój zawód, a na sławę i rzetelność takiego człowieka jak ja, nie może nastawać Minister taki, jak ten... (Przezywają mówcy z wielu stron... PP. Bourienne i Dussunné-Fonbrune wstają i żądają, aby dla uniknięcia publicznego zgorszenia zamieniła się Izba w tajny wydział... Słychać mnóstwo głosów ze wszystkich stron sali: Nie! Nie!...) P. Lalot. Żądam, by wezwany był mówca, do trzymania się w zakresie swóiego przedmiotu.

Jenerał Donnadien. Mōście Panowie, niezarzucono mi ieszcze nigdy kłamstwa, znany jest mój charakter i moje postępowanie; pytam się czyli chce Izba, abym wymienił Członka, którego bydz̄ mniemam?

Głosy z lewej: Tak! Tak!... Inni: Skończ tylko WPan! Skończ WPan! Jenerał Donnadien: Czekatem rozkazów Izby; kończę mowę moją; sprzeciwiam się przyjęciu przedłożonego projektu do prawa.

P. Villèle podniósł się z ławki Ministerjalney, żądał głosu, głębokie milczenie panowało w sali.

(*Ciąg dalszy nastąpi.*)

W ł o c h y .

Z Neapolu. — Ministrowie oddaleni, są ieszcze ciągle przedmiotem rospraw Parlamentowych.

Deputowany Nikolay żądał, aby wszyscy sześciu byli oskarżonymi i surowo ukaranymi; oraz przekładał, by dzień 7. Grudnia zagrażający Narodowi wieczną hańbą wymazany na zawsze został z roczników Państwa. Dragonetti przywiódł przykład Alexandra Lameth i Xięcia Montmorency, którzy przekładali, by Deputowany Duval z powodu podobnych przewinień przeciwko Konstytucyi ogłoszony został za człowieka słabego umysłu. Minister tylko Spraw Wewnętrznych, który sprzeciwił się Konstytucyi, podlegać ma całej surowości sprawiedliwości. Deputowany Berni dowiódł, iż stosownie do artykułu 172 Konstytucyi Hiszpańskiej wszyscy sześciu Ministrowie stali się winnymi zbrodni Stanu.

Dziennik Obojey Sycylii (*Giornale delle due Sicilie*) miany za półurzędowy, donosi, iż Hrabia Ludolf, zawierzytelny Po-

seł Neapolitański, na Dworze W. Brytani miał zaszczyt na dnia 22go Listopada bydz̄ przedstawionym Królowi przez Lorda Castle-reagha, i złożył mu list swóiego Monarchy uwiadoniający o zaszczyt odniamie w formie Rządu Królestwa Obojey Sycylii.

W Sycylii, szczególniē w obwodzie Trappani uwięziono niedawno 4 osoby chcące wszcząć nowe rozruchy. — Mówią, iż Jenerał Filangieri żądał uwolnienia i takowe otrzymał. — Dywyzya Jenerała Giuglielmo Pepe wyruszyć miała na d. 25go do Abruzzo. Zapewniają, iż różne roboty około warowni prawie zupełnie ukończono.

N i e m c y .

Dalszy ciąg nowej Konstytucyi W. Xięstwa Heskiego przerwaney w Numerze 19/10 gazety naszej: »Artykuł 70. Lista cywilna podczas trwania Rządu W. Xięcia nie może bydz̄ bez iego zezwolenia zmniejszoną ani bez zezwolenia Stanów podwyższoną. 71. W wypadkach nadzwyczajnych, w których zewnętrzne grożące niebezpieczeństwa wymagają gwałtownie zaciągnięcia kapitałów, zwołanie zaś Stanów lub uprzednie się z nimi naradzenie niepodobnem jest z powodu zewnętrznych stosunków, Rząd Państwa może zaciągnąć sposobem pożyczanym potrzebnych sum, z zastrzeżeniem wykazu ich użycia i odpowiedzialności najwyższej Władzy krajowej. 72. Bez przyzwolenia Stanów nie może bydz̄ żadne prawo nawet względem policyi krajowej wprowadzone, zniesione lub odmienione. Jeżeli w prawach istniejących nie będzie dostateczny wykład naukowy, nie będzie także wykładu autentycznego, lecz potrzeba będzie nowego oznaczenia przez akt prawodawczy. 73. W. Xięstwo ma mocen jest bez współdziałania Stanów przedsięwziąć wypływające z prawa nadzoru i zarządu środki i wydać rozporządzenia potrzebne do wykonania i wypełnienia prawa i w razie gwałtownym postanowić potrzebne rzeczy do zabezpieczenia Państwa. 74. W. Xięstwo ma rozporządzać wyłącznie woyskiem, ięgiem, i karnością, i ma prawo wydawać wszystkie rozkazy dotyczące się służby i współdziałania Stanów. Kodex woyskowy karony wydany i ieszcze mający bydz̄ wydany przez W. Xięcia względem Oficerów iak d. 1840. lece się nie dotyczy oznaczonych przedmiotów bez przyzwolenia Stanów nie może podlegać w przyszłości żadney odmianie. 75. Gdyby tylko iedna Izba głosowała przeciwko projektowi do prawa, więc prawo to nie będzie wprowadzonym; atoli ięzli to prawo na Sejmie

nie następnym przełożone znowu zostanie Stanom i znowu odrzucone będzie przez jedną Izbę a przez drugą przyjęte, więc w razie, je eli Rząd nie osądzi za rzecz dogodniejszą cofnąć to przełożenie, policzone będą głosy w obiedwóch Izbach za i przeciw przyjęciu, i podług wypadającej większości głosów rozstrzygnięto będzie za przyjęciem lub odrzuceniem. 76. W. Xięciu wolno tylko przekładać Stanom projekta do prawa lecz tego czynić nie mogą Stany W. Xięciu; lecz mogą Stany drogą prośby przekładać potrzebę nowych praw iakoteż o odmiane lub zniesienie istniejących. 77. Nabór dla pomnożenia woyska nad obowiązki Związku może tylko być prawem oznaczony, atoli nie szkodząc prawu Rządu Państwa, by w przypadkach gwałtownych przedsięwziął potrzebne środki ku utrzymaniu i bezpieczeństwu Państwa. 78. Ogólny dług Stanu, nie mogący być powiększony bez zezwolenia Stanów iako taki zabezpieczony jest Konstytucją. Sposób i rodzaj onego wypłaty oznacza prawo umarzające długi. 79. Izby mają prawo do przełożenia W. Xięciu tego wszystkiego co po jednozgodnem uchwaleniu osądzą za należące do przełożenia Mu, czyli to iako publiczną skargę lub publiczne życzenie. 80. Wszczególności zaś mają Izby Stanowe prawo do zanieśienia skarg sposobem w powyższym artykule wyrażonym do W. Xięcia, do których zanieśienia zniewoleniby byli postępowaniem Urzędników Państwa.

(Dalszy ciąg nastąpi.)

K r a k ó w.

W dalszym ciągu 12go posiedzenia Seymu Rzeczypospolitey Krakowskiey d. 18. z. m. Sekretarz Seymowy czytał nadeszłe od Senata Rządzącego odpowiedzi: 1) Co do projektu urzędzenia służących, oznaymił Senat Rządzący, że ułożenie tego poruczył wyznaczonemu Komitetowi. 2) Co do zażądanego ogłoszenia drukiem wszystkich reskryptów byłey Komisysy organizacyney, oświadczył Senat, iż te z reskryptów rzezoney Kommissysy, które tyczą się ogólnych przedmiotów lub za dopełnienie Statutów uważanemi być winny, Senat wedle okoliczności starał się drukiem do publiczney podać wiadomości, lub o treści onych zawiadomiał, ogłaszanie atoli wszelkich reskryptów, które Kommissysia organizacyyna przez ciąg istnienia swego wydać mogła bez przytaczania zaraz okoliczności, które ią do wydania spowodowały, a co nayeściej służy tylko urzędom administracyynym za skazówkę postępowania, byłoby dziełem nie każdemu zrozumia-

łem, a może i zakosztownem. 3) Co do podanego przez JW. Reprezentanta Słotwińskiego projektu o opłatach stępowych, uważając Senat w wielu względach styczność z Kod. Cyw. i postępowania postanowił, aż do zaprowadzenia tych wstrzymać się z inicjowaniem projektu, do którego iuż z swęy strony przygotowawcze poczynił kroki, zwłaszcza, że i władze sądowe tegoż samego oświadczyły się byżdz zdania. 4) Co do życzenia JW. heprezentaanta Sołtykowiecza, żeby dla wiadomości każdego Członka Reprezentacyi dołączony był przy uwiadomieniu o wyborze na Reprezentanta wykaz summaryczny projektów Izbie Prawodawczey podać się mających, Senat oświadczył, iż gdy prawo podawania projektów służy Senatowi, aż do 14 posiedzeń Seymowych, przed rozpoczęciem przeto takowych posiedzeń udzielony wykaz nie mógłby być zupełnym, o projektach zaś, które przed zaczęciem Seymu przygotowane byżdz mogą, a które zwykłe z dniem rozpoczęcia się obrad do Kancellaryi Seymowey oddawanemi bywaią, też Kancellaryia zawiadomić potrafi każdego z JWW. Rerezentantów. 5) Co do wniosku JW. JX. Kudrewicza, Delęgowanego z Akademii, iż Senat Rządzący powrócone przez Rząd Królestwa Polskiego dochody Kanoniów w Kapitulie Katedralney Krakowskiey do szafunku Akademii Krakowskiey art. 8. Konstytucyi zоставionych, Kapitulie Krakowskiey oddać, objaśnił Senat Rządzący, iż Kapituła Katedralna udowodniła prawa swoje do takich dochodów. 6) Co do wniesienia JW. Dziaonęty Reprezentanta z Gminy Okręgowey Czernichów, Senat Rządzący oświadczył, iż obrona brzegów Wisły, iest przedmiotem ciągle Rząd zatrudniającym, lecz ani w iedney chwili wszędzie działać niepodobna, ani wyznaczony przez zeszloroczną Reprezentacyią fundusz 3,000 Złt. Pol. na obronę brzegów w dobrach narodowych nie mógł być dostatecznym; dodał nadto Senat Rządzący, iż zasady rozporządzenia, ażeby niht bez wiedzy Rządu nie przedsiębrał obrony lądów swoich, iest w tém, że obrona brzegów Wisły; iako stanowiący granicę Państwa, nie może się odbywać bez porozumienia się z Rządem ościennego Państwa. 7) Z powodu przesłanych uwag JW. Dubieckiego, Reprezentanta z Gminy VI. M. Krakowa, Senat co do punktów ijonemi przełożeniami niedothkniętych odpowiadając, objaśnił, iż do zburzenia części starego Ratusza, którą uchwała zgromadzania Reprezentantów z roku 1817 zapadła, zachowaną mieć chciała, spowodowanym został zdaniem potrzykroć zsyła-

ney Kommissyi Policyyno-Budowniczey, która rzeczywistością przekonana, ostrzegala go o widocznym niebezpieczeństwie dalszego tcy budowy utrzymania bez narazenia publiczności na okropne iakie wypadki, zapelnienia zaś mieysca, które ta odwieczna budowa zajmowała innym gmachem odpowiadającym wygodzie z wspanialością połączoney, iest przedmiotem nietylko wielkiego zastanowienia godnym, ale razem ciągnącym za sobą wielkie wydatki, którym inne okoliczności krajowe są na przeszkodzie. Co do niezyskiwaney częstość żądanej inicjatywy na przesyłane od Reprezentacyi myśli i projektu tyczące się różnych zmian w obowiązujących teraz urządzeniach, Senat przytoczył art. 129. Statutu urządz. Zgrom. polit., który zostawia Senatowi wolność wprowadzenia onych do Izby Prawodawczey w kształcie projektu, lub też w razie należenia powodów nieprzyjęcia, zostawienia onych do dalszego namysłu. 8) Co do zażądanej przez Izbę Prawodawczą delegacyi Seymowey mającey roztrząsać rachunki z lat poprzedzających po za obręb czasu trwania Seymu, Senat z art. 10. Konstytucyi, zakreslającego czas trwania Seymu, a zatem i używania atrybucyi zgrożdzenia Reprezentantów, uważał bydz przeciwnym wyraźnemu brzmieniu art. 148. i 149. Statutu Urządz. Zgrom. polit. i objaśniał zadosyć uczynienie z swęj strony w zdawaniu i przesyłaniu każdę zeszlę iak i teraznieyszey Reprezentacyi narodowey rachunków z przychołów i wydatków kraj. 9) Z powodu swag J.W. Lipeczyńskiego, Delegowanego Sędziego Pokoju, Senat objaśniał takowe, oświadczył co do obwieszczenia swego: »że postanowiwszy uczynić Najiasnieyszym protegującym kraj ten Dworom swoje względem Statutu o dajesięcinach przełożenia, osądził za przywoite aż do nadeyscia odpowiedzi narzezone przełożenia zatwierdzenie układow w myśl tegoż Statutu zawieraiac się mających wstrzymać.« Co zaś do pobudek przełożeń, które Senat Trzem. Najiasnieyszym protegującym Dworom w tcy mierze czynił, wyraził Senat powszechne prawnie życzenia obywateli, wzbranianie się właścicieli ziemskich przystępowania do takowych układow, i zanoszone z ich strony pismienne żądania, a nawet proste zastanowienie, iż układy, do oszacowania których ceny lat nadzwyczajnych służyć miały, nie mogą iak tylko bydz w latach pokoju nacyjniższymi rolnikom. Co do szkótek początkowych, Senat oznaymił, iż wszelkie w tym względzie uwagi przeszlorocznego Zgro-

madzenia zasiagnawszy od głównego dezora stosownych objaśnień oddał decyzyi Wielkiey Rady Uniwersytetu Jagiellońskiego, dodając że dotąd to szkótek iest zaprowadzonych. Co do szarwarków, nie przecząc Senat, iż posyłanie do róbót publicznych ludzi i sprzętów z przykrością rolnikowi przychodzi, przywiódł, kto pragnie osiągnięcia celu, środków do niego prowadzących, acz niekiedy z trudnościami połączonych, trzymać się musi. Co do soli, której nabycie z powodu zeszlóroczney taniości zboża zatrudno rolnikowi w ogólności a szczególniey włościanom przechodziło, zwrócił Senat uwagę, iż stosunek pomiędzy ceną artykułow tych do pierwszych wprawdzie potrzeb należących, lecz tak odmiennę natury będących, w tak odmienny sposób nabywać się mogący, nigdy w rowni utrzymać się nie może; i jeżeli więc przy taniości zboża trudniejszym iest rolnikowi nabycie tego artykułu, za podwyższeniem się ceny produktów iego wynagrodzony zostanie, bo w ten czas mniej wyda w stosunku na nabycie soli, której cena w iednym stopniu przez cały ciąg kilkoletniey dzierzawy utrzymywać się będzie; wyrażając przeto Senat, że w zawieraniu kontraktu o wylączne prawo sprzedaży soli miał na pierwszym względzie dobro mieszkańców kraju, starając się o iak największe zniżenie ceny soli, na drugim dopiero powiększenie dochodów publicznych, i jeżeli Kommissya Seymowo-Skarbowa będzie chciała przekonać się o innych ieszcze powodach, które Senat skłonity do zawarcia z wolney ręki kontraktu; zaszła w tcy mierze z Rządem Królestwa Polskiego korespondencyą udzielić oświadczył, dodając co do zarządzenia nadwyżką z dzierzawy soli, że ta wchodzi w projekt ogólnego budżetu przychodów. Co do przedsięwziętęj lustracyi dyków, tcy potrzebę wykazał Senat z Konstytucyi roku 1775. nakazniacęj powtarzać ią co lat 25, a która od roku 1791 nie była czynioną. Co do poboru rogatkowego i składki na Bióra Woytów, pierwszego przeznaczenie na utrzymanie dróg, bruków i mostów wywodząc Senat z traktatu, co do drugiego załączył Reskrypta bytęj Kommissyi organizacyjnęj ten rodzaj poboru ustanawiające; nakoniec co do wyltków na potrzeby krajowe nad budżet czynionych oświadczył Senat, że summy budżetem oznaczone tylko na przedmioty właściwe ich przeznaczeniu są wydawanymi, nieprzewidziane zaś potrzeby kraju z ogólnych dochodów opędzonemi bydz muszą.

(Ciąg dalszy nastąpi.)